

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921200303
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5921200303.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloletých M. B. W., nar. XX.X.XXXX, G. W., nar. XX.X.XXXX a Y. W., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, deti rodičov: matka - V. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I., O. XXX/X, t.č. bytom N., K. XXX/XXX; otec - B. W., nar. X.X.XXXX, trvale bytom L., E. M. XXXX/XX, o návrhu matky na zníženie výživného, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 11P/16/2021-72 zo dňa 18. marca 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že s účinnosťou od 15.2.2021 je matka p o v i n n á platiť výživné na maloletých M. B., nar. XX.X.XXXX, G., nar. XX.X.XXXX a Y., nar. XX.X.XXXX, na každého z nich mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/11/2020-72 zo dňa 6. augusta 2020 vo výroku o úprave vyživovacej povinnosti matky k maloletým M. B., G. a Y..

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol (v celom rozsahu) návrh matky na zníženie výživného. Východiskovo poukázal na to, že naposledy o rozsahu vyživovacej povinnosti bolo rozhodnuté 6.8.2020. Keďže matka sa domáhala zníženia výživného už od 1.8.2020, t.j. odo dňa, ktorý predchádza dotknutému rozhodnutiu súdu, už tým nepriamo potvrdila, že od posledného rozhodnutia súdu k zmene pomerov nedošlo, resp. nemohlo dôjsť. Táto skutočnosť následne vplynula i z vykonaného dokazovania.

2. Okresný súd konštatoval, že je síce pravdou, že matke pribudla vyživovacia povinnosť, nakoľko sa jej v decembri 2020 narodilo štvrté dieťa, ktorého otcom je jej súčasný priateľ. Ustálil, že osobnú starostlivosť o toto dieťa zabezpečuje matka a po materiálnej stránke ho zabezpečuje aktuálny priateľ matky. Naproti tomu trom maloletým, o právach a povinnostiach ku ktorým sa v súdnej veci koná, poskytuje osobnú starostlivosť ich otec, a teda matka by mala zabezpečovať starostlivosť o nich po stránke materiálnej. V tomto zmysle sa aj matka s otcom maloletých M. B. (ďalej v záujme prehľadnosti označovaný len prvým z krstných mien - M.), G. a Y. dohodla na pojednávaní v auguste 2020. Okresný súd doplnil, že o tieto maloleté deti matka ani neprejavuje záujem.

3. Ďalej uviedol, že matka už v auguste 2020 vedela, že je tehotná a teda, že jej pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť; pričom bude poberateľkou rodičovského príspevku. Matka v danom čase nebola riadne zamestnaná (mala len nepravidelný príjem z brigádnickej činnosti) a pokiaľ jej vznikol nárok na rodičovský príspevok, bude mať/má pravidelný príjem, čiže jej pomery sa nezmenili. Okresný

súd zdôrazňoval, že otec osobnú starostlivosť o maloletých synov vykonáva sám, je na rodičovskej dovolenke, v dôsledku čoho prišiel o zamestnanie. Výživné určené v auguste 2020 (70 eur na každé z detí), okresný súd považoval za primerané potrebám a veku maloletých detí. Zároveň mal za to, že je v schopnostiach a možnostiach matky platiť výživné v takejto výške. Zníženie výživného by tak nebolo v záujme maloletých detí. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že výživné bude určené v sume 50 eur na každé z detí. Poukazovala na to, že niektoré okolnosti, ktoré boli prezentované na pojednávaní, boli nesprávne interpretované. Uviedla, že zníženie výživného nežiada od 1.8.2020, ale od 1.10.2020, od ktorého dátumu u nej preukázateľne došlo k zmene osobných i finančných pomerov. Za veľmi podstatný označila fakt, že jej bol odobratý rodičovský príspevok. Konajúca sudkyňa pritom práve tento príspevok považovala za kľúčový. Podľa informácií od pracovníčok príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny jej rodičovský príspevok bude schválený až po ukončení súdneho konania o zapretie otcovstva k maloletej H., ktorej otcom jej podľa rodného listu bývalý manžel matky - otec maloletých detí, o ktoré sa koná - B. W.. Doplnila, že pri rozhodovaní o výživnom v auguste 2020 bola sudkyňou upovedomená o tom, že výživné bude možné znížiť, keď sa zmenia jej pomery, k čomu aj reálne došlo.

5. Kolízny opatrovník žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že rodina je pravidelne navštevovaná a otcovi je poskytované sociálne poradenstvo. Keďže sám zabezpečuje starostlivosť o deti vo veľmi nízkom veku, nemá možnosť sa zamestnať a zlepšiť si finančnú situáciu.

6. V následnej reakcii matka zotrvala na svojom odvolaní, vrátane zdôraznenia podstatnej časti súvisiacej argumentácie.

7. Otec zostal v odvolacom konaní nečinný.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na dôvody a rozsah odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok podľa § 388 ods. 1 CSP zmenil tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

9. Hneď na úvod bezprostredných úvah odvolacieho súdu je nutné uviesť, že zníženie výživného už zo svojej podstaty nikdy nemôže byť v záujme výživou oprávnenej osoby. Uvedené konštatovanie však rozhodne nemožno vykladať absolutizujúco, keďže by viedlo k záveru, že už raz určené výživné nemožno (a to za žiadnych okolností) znížiť. Takýto výklad by priamo odporoval zmyslu a účelu Zákona o rodine, keďže je nepochybné, že zmena vyživovacej povinnosti môže byť tak v kladnom, ako i zápornom smere, t.j., že výživné určené predchádzajúcim rozhodnutím môže byť nielen zvýšené, ale aj znížené.

10. Matke nie je možné pričítať na ťarchu, že už v auguste 2020 vedela o tom, že je tehotná. Bez ohľadu na to, že rovnakú vedomosť mali nielen všetci účastníci konania, ale aj konajúci súd, určujúcou je skutočnosť, že pre rozhodnutie v konkrétnej veci je rozhodujúci skutkový stav v deň jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 CSP). To znamená, že v auguste 2020 nebolo prípustné prihladať na to, že matke v relatívne krátkom čase pribudne (hoci aj s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou) ďalšia vyživovacia povinnosť.

11. Pre aktuálne rozhodnutie je kľúčovou práve skutočnosť narodenia maloletej H. dňa 10.12.2020; osobitne, ak je absolútne nesporné, že osobnú starostlivosť o menované dieťa v plnej miere zabezpečuje matka. Hoci okresný súd uvedené i výslovne konštatoval, pomerne nejasne súčasne vyslovil, že práve (prioritne) matka, ktorá pri zabezpečovaní každodennej osobnej starostlivosti o dieťa v úplne nízkom veku nie je spôsobilá vykonávať pracovnú činnosť, má (naďalej) po materiálnej stránke zabezpečovať starostlivosť o maloletých M. G. a Y.. Náležite vysvetľujúcu úvahu v tomto smere okresný súd neposkytol.

12. Zároveň bez povšimnutia ponechal fakt, že otcom maloletej H. po právnej stránke je B. W.. Tento dôvodne predpokladaný právny dôsledok tehotenstva matky a rozvodu manželstva rodičov musel byť okresnému súdu zrejмый už pri rozhodovaní o výživnom v auguste 2020; v aktuálnom konaní bol „iba“ bez akýchkoľvek pochybností preukázaný. Nadväzne v zmysle zásady súd pozná právo (iura novit curia) museli byť okresnému súdu zrejme tiež súvisiace nemalé komplikácie - okrem iného - aj v otázke poberania rodičovského príspevku matkou, keďže bolo preukázané, že poberateľom rodičovského príspevku na ďalšie spoločné dieťa/deti je už otec B. W..

13. Krajský súd znovu pripomína, že z právneho hľadiska je B. otcom nielen M., G. a Y., ale aj H.. Na predmetnom (právnom) fakte a z neho vyplývajúcich dôsledkoch (napr. aj o existencii vyživovacej povinnosti B. W. k maloletej H.) nič nemení to, že medzi zainteresovanými je nesporné, že skutočným biologickým otcom maloletej H. je terajší priateľ matky W. H..

14. Krajský súd v predmetnej súvislosti uzatvára, že narodením maloletej H. a osobitne bezprostredne nadväzujúcim faktom osobnej starostlivosti matky o toto jej dieťa došlo k zásadnej zmene pomerov. Dotknutá zmena nespočíva len v pribudnutí ďalšej vyživovacej povinnosti rovnakého charakteru (t.j. vyživovacej povinnosti voči maloletemu dieťaťu), ale aj - či skôr predovšetkým - v strate možnosti matky pracovať, teda zabezpečovať relevantný príjem na plnenie vyživovacej povinnosti k trom starším maloletým synom. Rodičovský príspevok - bez ohľadu na právne súvislosti spojené s vyššie rozoberaným faktom otcovstva B. W. i k maloletej H. - je z hľadiska príjmových schopností a možností výživou povinnej osoby minimálnym zdrojom príjmu. Toto konštatovanie pritom platí aj pri východisku uspokojovania elementárnych životných potrieb v zníženom štandarde, ktoré hľadisko je v prejednávanej veci v konkrétnostiach „životných podmienok“ rodičov i detí v súčasnosti realitou. Okresným súdom zdôrazňovaná pravidelnosť rodičovského príspevku nie je spôsobilá dotknutý záver relevantnejšie ovplyvniť.

15. Minimálnemu príjmu na úrovni nižšieho štandardu nadväzne zodpovedá určenie výživného v minimálnej výške, ktorú Zákon o rodine priamo predpokladá v § 62 ods. 3 (citovaný v napadnutom rozsudku). Touto minimálnou výškou je 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (zákon č. 601/2003 Z.z.), v ktorom smere krajský súd zmenil napadnutý rozsudok a matke uložil povinnosť prispievať na výživu každého z malolekých synov v predmetnom rozsahu.

16. Krajský súd zvolil formuláciu priamo kopírujúcu zákonný text, aby v prípade trvania takéhoto rozsahu vyživovacej povinnosti matky po dlhšiu dobu, nebolo potrebné každý rok k 1.7. (kedy pravidelne dochádza k úprave výšky súm životného minima) vydávať ďalšie súdne rozhodnutie. Pre úplnosť krajský súd dodáva, že nominálna výška takejto minimálnej vyživovacej povinnosti od 1.7.2020 do 30.6.2021 činila 29,42 eur (opatrenie Ministerstva práva, sociálnych vecí a rodiny SR č. 174/2020 Z.z.) a od 1.7.2021 bola upravená na sumu 29,87 eur (opatrenie Ministerstva práva, sociálnych vecí a rodiny SR č. 244/2001 Z.z.).

17. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine (taktiež citovaný v napadnutom rozsudku) je možné priznať/zmeniť výšku výživného na maloleté deti aj spätne (až do obdobia 3 rokov) pred začatím konania, ale iba za predpokladu, že sú na to dané dôvody hodné osobitného zreteľa. Z obsahu spisu, zo zistených skutkových okolností a prioritne ani z vyjadrení samotnej matky nevyplynuli žiadne také konkrétne okolnosti, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako relevantné dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by podmienili (skôr výnimočné) rozhodnutie o vyživovacej povinnosti k malolekým deťom so spätnou účinnosťou pred podaním jej návrhu. Inými slovami, matke nič nebránilo návrh na zníženie výživného podať v bezprostrednej nadväznosti na narodenie maloletej H. Len pre úplnosť je žiaduce dodať, že tak mohla urobiť písomne (ako i v prípade posudzovaného návrhu) alebo prostredníctvom inej osoby (napr. jej aktuálneho priateľa).

18. Následne krajský súd znížil vyživovaciu povinnosť matky k malolekým M., G. a Y. od 15.2.2021, kedy bol návrh matky doručený na Okresný súd Ružomberok. Vzhľadom na to, že súdená vec je konaním, ktoré môže začať aj bez návrhu a konajúce súdy v jeho rámci nie sú viazané (meritórnymi) návrhmi účastníkov, nie je súčasťou výrokovvej časti zamietnutie návrhu matky na zníženie výživného za obdobie od 1.8.2020 (resp. v zmysle upresnenia vykonaného v odvolaní od 1.10.2020) do 14.2.2021.

19. Samostatným výrokom krajský súd konštatoval zmenu predošlého rozhodnutia o vyživovacej povinnosti matky - rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/11/2020-72 zo dňa 6.8.2020 (práve) v časti vyživovacej povinnosti k malolekým M., G. a Y..

20. Nad bezprostredný rámec odvolacieho konania krajský súd dodáva, že pokiaľ matka deklarovala, že je ochotná dobrovoľne prispievať na malolekých synov sumou po 50 eur, je viac ako žiaduce, aby bez ohľadu na výrok rozhodnutia súdu, ktorý musí vychádzať z preukázaných skutkových okolností, takouto sumou reálne i na synov prispievala. To znamená, aby plnila svoju vyživovaciu povinnosť i nad rámec bezprostredne súdnym rozhodnutím stanovenej povinnosti. Povinnosť určená súdnym rozhodnutím je totiž len úplne minimálnou mierou, ktorou povinný rodič má prispievať na výživu svojich vlastných detí.

Práve takýmto prístupom by matka mohla preukázať skutočný záujem o maloletých M., G. a Y., o ktorých aktuálne prejavuje minimálny (ba až žiadny) záujem.

21. V zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP krajský súd rozhodoval o trovách celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Vzhľadom na § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže v súdnej veci nie sú dané (a účastníkmi ani len tvrdené) žiadne zákonné alebo konkrétne skutkové podmienky na iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.